

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2011, Nr 149, poz. 887 z późn. zm) Zespół kontrolny w składzie:

- Agnieszka Kraska – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 90-1/2012 z dnia 19 marca 2012r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
- Elżbieta Szwonka - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 90-2/2012 z dnia 19 marca 2012r. – członek Zespołu kontrolnego

przeprowadził w dniach od 28 do 30 marca 2012 roku kontrolę problemową w placówce opiekuńczo – wychowawczej:

pn. Ośrodek Wsparcia Rodziny w Gorzowie Wlkp. ul. Kazimierza Wielkiego 42

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Beaty Wykrzykacz - dyrektora placówki.

Zakresem kontroli objęto sposób zapewnienia dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych stosownych do wskazań dla dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. zgodność kwalifikacji kadry wychowawców, psychologa, pedagoga lub osoby prowadzącej terapię zatrudnionej w placówce;
2. sposób zapewnienia opieki w trakcie zajęć wychowawczych i specjalistycznych;
3. diagnoza psychofizyczna dziecka;
4. plan pomocy dziecku (sporządzenie i modyfikowanie);
5. karty pobytu wychowanka;
6. zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka;

7. oddziaływania specjalistyczne (karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, zawierającej opis przebiegu zajęć; arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych).

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy dokumentacji wychowanków, dokumentacji prowadzonej przez psychologa, pedagoga oraz kwalifikacji kadry specjalistycznej zatrudnionej w placówce. Zbadano dokumentacje 6 losowo wybranych wychowanków, posiadających zalecenia do terapii.

Ośrodek Wsparcia Rodziny w Gorzowie Wlkp. posiada 39 miejsc dla wychowanków, w tym 30 socjalizacyjnych, 7 interwencyjnych i 2 w hostelu dla młodocianej matki; w dniu 31.12.2011r. w placówce przybywało 44 dzieci, z tego 29 posiadało opinie i orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej wraz z zaleceniami do różnego rodzaju oddziaływań specjalistycznych, co stanowi 65,9 % ogółu wychowanków (19 dzieci posiadało opinie Poradni Psychologiczno Pedagogicznej o konieczności podjęcia oddziaływań psychologicznych, pedagogicznych lub socjoterapeutycznych, 10 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub indywidualnego nauczania).

W dniu kontroli w placówce przebywało 45 wychowanków, z tego w grupie interwencyjnej – 9 dzieci; w 3 grupach usamodzielnień – 36 dzieci, w tym 9 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością, 10 ze stwierdzonym upośledzeniem umysłowym, 3 z FAS i 2 z postanowieniem z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (przebywają w MOW).

Ocena skontrolowanej działalności

1. Zatrudnienie kadry

W celu zbadania zgodności zatrudnienia kadry wychowawców, psychologa, pedagoga z wymogami określonymi w przepisach prawa skontrolowano 5 teczek akt osobowych, w tym wychowawcy, psychologa, pedagoga, terapeuty zajęciowego i pracownika socjalnego.

Placówka do pracy z dziećmi zatrudniała w dniu kontroli 19 wychowawców, w tym 18 na pełny etat i 1 w niepełnym wymiarze oraz 3 psychologów, 1 pedagoga, 1 terapeutę zajęciowego oraz 2 opiekunki dziecięce i 4 pielęgniarki. Z uwagi na potrzeby placówki, wynikające z umieszczenia w placówce 10 dzieci z upośledzeniem umysłowym, zatrudniono terapeutę zajęciowego, posiadającego stosowne przygotowanie. Wychowawcy i kadra specjalistyczna zatrudniona w dniu kontroli spełniają wymagania kwalifikacyjne

określone w przepisach. W strukturze placówki funkcjonuje poradnia rodzinna, jednak jak ustalono w toku kontroli, poradnia ta od 1.04.2012r. ulega likwidacji.

W toku kontroli poddano analizie grafik dyżurów wychowawców w celu ustalenia sposobu zapewnienia opieki podczas zajęć wychowawczych i specjalistycznych w proporcji odpowiedniej do liczby dzieci. Opieka nad dziećmi w placówce zorganizowana jest w czterech grupach wychowawczych socjalizacyjnych: grupa I – 12 dzieci, grupa II – 12 dzieci, III – 12 dzieci oraz grupa interwencyjna dzieci do lat 7. W grupie interwencyjnej dodatkowo zatrudnione są opiekunki i pielęgniarki w systemie 3 zmianowym: od godz. 6-14; 14-22 i od 22 – 6 oraz wychowawca i pomoc wychowawcy. W dniu kontroli w grupie interwencyjnej było 9 dzieci w wieku od 3-8 lat; w tym dwoje w wieku 3 lat.

Z analizy grafików poszczególnych grup wynika, że podczas zajęć wychowawczych z dziećmi pracuje po dwóch wychowawców. W godzinach nocnych opieka sprawowana jest przez 3 lub 4 wychowawców oraz 1 pielęgniarkę lub opiekunkę dziecięcą, łącznie przez 4 osoby. W związku z tym, sposób zapewnienia opieki nad wychowankami jest zgodny z przepisami prawa.

Analiza prowadzonej dokumentacji psychologa pokazuje, że w grupowych zajęciach specjalistycznych liczba dzieci nie przekraczała 6, co również jest zgodne z przepisami prawa.

W związku z powyższym, nie stwierdza się uchybień w realizacji zadania.

2. Diagnoza psychofizyczna dziecka

W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji wychowanków dotyczącej sporządzenia diagnozy psychofizycznej dziecka. Z ustaleń wynika, że diagnozę, o której mowa w § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, ma sporządzoną 4 dzieci, co stanowi 13,8% wychowanków spośród 29 posiadających wskazania do terapii.

Biorąc pod uwagę fakt, że ww. wymóg obowiązuje od stycznia br. – diagnozę sporządzono dla zbyt małej liczby dzieci. W toku kontroli przyjęto do protokołu wyjaśnienie dyrektora, z którego wynika, że w pierwszej kolejności sporządzono diagnozy dla wychowanków przyjętych po 1.01.2012r., a dla pozostałych wychowanków diagnozy będą sporządzane systematycznie.

Diagnozy są konstruowane z uwzględnieniem mocnych i słabych stron dziecka, jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym. Diagnozy uwzględniają przyczyny kryzysu w rodzinie, relacje dziecka z otoczeniem, opisują

funkcjonowanie dziecka w sferze poznawczej, emocjonalnej i osobowościowej. We wszystkich 4 diagnozach zawarto wskazania do oddziaływań wychowawczych, korekcyjno – kompensacyjnych i terapeutycznych, zgodnie z potrzebami dziecka.

Diagnozy opracowane dla wychowanków zostały oparte o arkusze badań i obserwacji, a zapisy zawarte w diagnozach są spójne z zapisami w arkuszach badań i obserwacji.

W związku z powyższym stwierdzono uchybienia pod względem liczby diagnoz sporządzonych dla wychowanków do dnia kontroli.

3. Plany pomocy dziecku

Spośród 6 wychowanków (20% wychowanków posiadających wskazania do terapii), których dokumentację przeanalizowano, wszyscy posiadają aktualny indywidualny plan pracy lub plan pomocy dziecku. Plany te są modyfikowane zgodnie z przepisami prawa, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy. W dniu kontroli w dokumentacji dzieci znajdowały się zarówno indywidualne plany pracy, które obowiązywały do 31.12.2011r., jak i plany pomocy dziecku, wprowadzone od stycznia br. jako obowiązkowe dla placówek opiekuńczo-wychowawczych. Dla części wychowanków, którym modyfikacji planu dokonywano w 2012 roku sporządzono plan na nowych zasadach.

Losowo wybrana dokumentacja wychowanków posiadających wskazania do terapii wskazuje, że plany pomocy dziecku opracowywane są z uwzględnieniem potrzeby zajęć terapeutycznych. Plany zawierają opis działań krótkoterminowych koniecznych do podjęcia, zmierzających w konsekwencji do osiągnięcia celu długoterminowego. Działania zaplanowane dla każdego ze skontrolowanych wychowanków wynikają ze wskazań do terapii zawartych w diagnozach, a dokumentacja potwierdza, że dzieci te odbywają wymaganą terapię w placówce lub poza nią.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie sporządzania planów pomocy stosownych do wskazań wychowanka oraz aktualizowania tych planów.

4. Karty pobytu wychowanka

Jak ustalono podczas kontroli, w okresie od stycznia 2011 roku do dnia kontroli wszystkie dzieci miały prowadzone i co miesiąc aktualizowane karty pobytu. W jednym przypadku stwierdzono brak aktualnych zapisów w poszczególnych obszarach funkcjonowania wychowanka, z uwagi na pobyt dziecka poza placówką na turnusie rehabilitacyjnym na oddziale psychiatrycznym. Analiza kart pobytu wykazała, że w kartach 2

wychowanków nie zostały odnotowane zapisy dotyczące działań terapeutycznych, podejmowanych w stosunku do wychowanka.

Wszystkie skontrolowane karty pobytu zawierają obserwacje lub wnioski, dotyczące zajęć wychowawczych lub terapeutycznych, realizowanych z wychowankami, wynikających z zaplanowanych działań.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie sporządzania i aktualizowania kart pobytu wychowanków.

5. Oddziaływania specjalistyczne

Jak ustalono w toku kontroli w placówce w ramach oddziaływań specjalistycznych prowadzone są zajęcia psychologiczne i pedagogiczne, dzieci uczestniczą również w zajęciach poza placówką (na terenie szkół, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze). Dzieci uczestniczące w terapii poza placówką, kontynuują oddziaływania terapeutyczne zalecone przez specjalistów na terenie domu. Z badanej dokumentacji wynika, że dla 100% wychowanków, którym zalecono specjalistyczne oddziaływania terapeutyczne, zapewnia się dostęp do wymaganej terapii w placówce lub poza nią.

W toku kontroli zbadano karty udziału w zajęciach specjalistycznych, prowadzone przez psychologa i pedagoga. Zbadana losowo dokumentacja 6 wychowanków zawiera informację o tematyce zajęć oraz opis przebiegu zajęć prowadzonych przez psychologa lub pedagoga. W toku kontroli ustalono, że dla 100% wychowanków objętych terapią prowadzone są karty udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem przebiegu zajęć.

W placówce organizowane są zajęcia grupowe, na których realizuje się ćwiczenia wyciszające, relaksujące, stymulujących wyobraźnię, wdrażające do zachowań asertywnych. W 2011 roku przeprowadzono w ramach zajęć grupowych trzy cykle spotkań: Nikt nie jest samotną wyspą, Ja w relacjach z drugim człowiekiem; Konflikty i umiejętność radzenia sobie z nimi; Rozumienie samodzielności. W zajęciach uczestniczyło łącznie 28 wychowanków. Z terapii indywidualnej w 2011 skorzystało 37 wychowanków, na dzień kontroli terapią indywidualną objętych jest 18 dzieci.

Kontrola wykazała, że wszyscy wychowankowie, których dokumentację przeanalizowano, posiadali arkusze badań i obserwacji psychologicznych. Arkusz badań uzależniony jest od wybranej techniki badawczej; w aktach arkusze testów psychologicznych, np. test przymiotnikowy ACL, test zdań niedokończonych, kwestionariusz „jak się czujesz”, rysunki

dzieci, ekomapa, genogram, badanie skali inteligencji Wechslera dla dzieci WISC-R. Wnioski zawarte w badaniach mają swoje odzwierciedlenie w opracowywanych diagnozach oraz planach pomocy dzieciom.

W placówce dla 100% wychowanków, których dokumentację analizowano, prowadzone są również arkusze obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych wychowanków. Arkusze zawierają zapisy dotyczące zaobserwowanych emocji, zachowań, stopnia koncentracji uwagi, motywacji oraz problemów występujących podczas zajęć ze specjalistą.

W realizacji tego zadania nie stwierdzono uchybień.

6. Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka

Jak ustalono w toku kontroli, sytuacja wszystkich wychowanków, których dokumentację zbadano była przedmiotem analiz Zespołu pięciokrotnie w 2011 roku, zatem terminy tych posiedzeń są zgodnie z przepisami. Na posiedzenie zespołu zapraszano przedstawiciela Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Polityki Społecznej oraz przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, nie zapraszano innych uczestników, tj. kuratorów sądowych, osób bliskich dziecku, przedstawicieli ochrony zdrowia, Policji. Nie stanowi to jednak uchybienia, gdyż obecność tych osób nie jest obowiązkowa, choć może być zasadna z punktu widzenia celu pracy z dzieckiem.

Z kontroli wynika, że plany pracy analizowanych wychowanków w obszarze dotyczącym uczestnictwa w zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych zostały zmodyfikowane w 2 przypadkach, wtedy gdy zespół stwierdzał po posiedzeniu konieczność modyfikacji metod pracy z wychowankiem. Pozostałych przypadkach zespół nie wskazywał na konieczność

Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

WNIOSKI

W objętym tematyką kontroli obszarze nie stwierdzono uchybień w zakresie dotyczącym zapewnienia opieki nad wychowankami w czasie zajęć wychowawczych i specjalistycznych, jakości sporządzanych diagnoz psychofizycznych, modyfikowania planów pomocy dziecku/indywidualnych planów pracy. Kontrola wykazała, że placówka zapewnia wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych stosownie do wskazań dla dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo –

wychowawczej oraz dokumentuje przebieg tych zajęć i spostrzeżenia psychologa i pedagoga w kartach udziału w zajęciach specjalistycznych.

Stwierdzono uchybienia w badanym zakresie pod względem:

1. liczby sporządzonych do dnia kontroli diagnoz psychofizycznych.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone uchybienia jest Dyrektor jednostki, psycholog i pedagog. Stwierdzone nieprawidłowości skutkować mogą zagrożeniem niewłaściwymi oddziaływaniami wychowawczymi, nieprawidłowo prowadzoną pracą wychowawczą oraz terapeutyczną.

Na podstawie art. 125 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Wojewoda po przeprowadzeniu kontroli może wydać zalecenia pokontrolne. W związku z powyższym zalecam:

1. sporządzenie diagnoz psychofizycznych dla pozostałych wychowanków placówki.

Pouczenie

Podmiot prowadzący placówkę opiekuńczo-wychowawczą, któremu wydano zalecenia pokontrolne może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. Podmiot, któremu wydano zalecenia jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń.

W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo—wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenia tej placówki.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Małgorzata Krasowska-Marczyk
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

